

Viewegh potřetí a pravděpodobně nejdíváčtěji na filmovém plátně

Všechno to vlastně začalo projektem nazvaným Poezie v metru, díky němuž se lidé jedoucí podzemkou mohli místo očumování reklam pokochat vybroušenými haiku či jinými krátkými básněmi. Když se jeho tvůrci o něco později rozhodli rozšířit svou bohubilou činnost i o oblast prózy, neváhali a rozhodli se oslovit našeho v současné době komerčně nejúspěšnějšího spisovatele Michala Viewegha. Ten rovněž neváhal a hrozenou rukavici zvedl, následkem čehož si cestující mohli během pár měsíců v reklamních panelech metra přečíst několik milostných dopisů, adresovaných tajemné Lauře a podepsaných jakýmsi Oliverem, jenž v nich zmiňovanou dívku zoufale prosil, aby se k němu vrátila. Těmto neopětovaným exhibicionistickým výlevům lásky se pak podařilo upoutat nemalou pozornost veřejnosti, a to především z toho důvodu, že byly považovány za autentické. Není proto divu, že si mnoho lidí lámalo hlavu nad tím, kdo je Laura, kdo onen záhadný (a jistě dosti majetný, může-li si dovolit každý měsíc pronajmout tak rozsáhlou reklamní plochu) ctitel a co jí proboha mohl udělat tak strašného, že mu navzdory tolika krásným slůvkům ještě nedokázala odpustit...

Michala Viewegha samozřejmě nemohl nebývalý zájem o proto-hrdiny jeho imaginární jednosměrné mini-korespondence nepotěšit; chytře využil příležitosti (ne nadarmo je komerčně nejúspěšnějším českým spisovatelem) a rozhodl se jejich osudům věnovat celý román, konkrétně *Román pro ženy*. Ten se stal bestsellerem, čehož zase neváhala využít televize NOVA, která se jej rozhodla převést na filmové plátno (a učinila tak vůbec poprvé zcela na vlastní náklady).

Chtěl bych předestát, že tvorbu pana Viewegha téměř neznám a *Román pro ženy* je jediná knížka, kterou jsem od něj kdy četl (vnutila mi ji má přítelkyně, nadšená tím, jak je legrační a jak dokonale se autor dokázal vcítit do ženské hrdinky, z jejíhož pohledu je napsaná). Rovněž bych rád zmínil, že ani žánr romantické komedie není zrovna mým šálkem kávy.

Nicméně musím uznat, že v rámci zmíněného žánru funguje *Román pro ženy* (možnost pojmenovat svůj film třeba *Snímek pro ženy* tvůrci nevyužili) takřka bezchybně a že určitě nezarmoutí ani diváky znalé literární předlohy. Napsání scénáře se totiž chopil sám Viewegh, který si s adaptací vlastního románu poradil na výbornou. Nebál se drobných změn (románovou pláž, kde se Olivek s Laurou seznámili, nahradily filmové Tatry, Laura neotěhotní, bohužel se nedočkáme ani její návštěvy u Oliverových rodičů atd.¹), příběh zdařile a vtipně orámoval návštěvou u holičky (románová Laura spíše nevěděla, o čem se s ní má pořád bavit) a zároveň dokázal zachovat vtip, formu a strukturu svého původního příběhu a velice věrně vzhledem k předloze jej převyprávět řečí filmu.

Samozřejmě, že je román lepší než film, ale pouze do té míry, do jaké je takřka každá kniha lepší než film (už proto, že psaný text nabízí čtenáři zcela jiný požitek než filmové plátno). Souhlasím s názorem, že k natočení opravdu výjimečného filmu jsou vhodnější spíše volnější adaptace literatury druhořadé. (Existují ovšem výjimečné případy, kdy podle prvotřídní knihy vznikne brilantní film; z poslední doby zmiňme například Aronofského nezapomenutelný přepis strhujícího *Rekvie za sen* Huberta Selbyho Jr.) Vieweghům spíše subtilnější literární humor možná působí na plátně malinko obhroublejším dojmem a vyčíst bychom mu teoreticky mohli také to, že důsledkem jeho snahy převyprávět svou knihu věrně a bez větších zásahů do děje je snímek poněkud zhuštěný, na druhou stranu ale musíme uznat, že díky Renčově umné režii působí film po celou dobu vtipným a

---

¹ Jen by mě zajímalo, koho napadlo, že slečna Něргеšová je podobná Umě Thurmanové (namísto Julie Robertové, jíž se podobala její postava v knížce).

svižným dojmem a dokáže diváka bavit a udržet si jeho pozornost až do závěrečných titulků (kromě humorných situací z knihy je ve filmu také plno původních a originálních fórků, mezi nimiž vedle epizodky s Usámou či narážkou na *Titanic* hraje prim zakončení scény v čínské restauraci, které je prostě k popukání).

Poněkud oslaben zůstal kupodivu samotný motiv milostných dopisů a filmová verze oproti románu nevyhnutelně postrádá i onen komický rozměr, vyplývající ze skutečnosti, že milostné eskapády dvaadvacetileté hrdinky popisuje v ich-formě třiadvacetiletý muž. I když jsou totiž muži jak scénárista, tak i režisér, jsou to nepochybně hlavně herečky, které vdechují ženským postavám život a činí jejich konání uvěřitelným. Nejlépe se svého úkolu zhostila skvělá Simona Stašová, bez jejíhož komického talentu by film ztratil mnoho ze svého kouzla a která hravě strčí do kapsy všechny své herecké kolegyně i kolegy. Sandře Bullockové podobná Zuzana Kanócz v úloze Laury působí svěže a sympaticky, vytknout bychom ji mohli snad jen to, že některé své repliky trochu moc recituje, což místy působí malinko strojeným a nepřírozeným dojmem. Mluvíme-li o hereckých představitelích hlavních rolí, je nutno pochválit i výkon Marka Vašuta, jehož jsem, nepočítám-li krátké cameo v *Zostane to medzi nami* a miniaturní roličku v *Krvi zmizelého*, viděl myslím naposled ve druhém dílu *Bladea* a který ve mě doposud probouzel spíše dojem legrační ošumělé ikony, než opravdového herce z masa a kostí, schopného zahrát jakoukoliv jen trochu vážněji míněnou roli. Jeho Oliver je příjemným překvapením; i když se charakterově asi nejvíce odlišuje od svého literárního protějšku (nebo od subjektivního obrazu, který jsem si o něm během četby knihy vytvořil), nelze mu upřít šarm, sebeironii či zdravou dávku cynismu a jako postavě pak celistvost a živoucnost.

Román pro ženy je čirou komerční záležitostí a je na každém z nás, jak tuto skutečnost hodlá přijmout. Nesnaží se řešit žádná závažná společenská, politická či psychologická témata ani být evropským artfilmem. Zcela jistě nevyhraje cenu na žádném zahraničním filmovém festivalu. Jako vyhraněný (a povedený) žánrový film se dosti odlišuje od většiny tuzemské produkce, sázející spíše na příběhy hořkosladké, smutnoveselé či chcete-li tragikomické. Vznikl podle knihy, spadající do kategorie milostných ženských románků (i když příběhy z Červené knihovny Vieweghův román lehounce paroduje, přesto je v podstatě jedním z nich). Byl celý natočen v produkci komerční televizní stanice, která nám jej v budoucnu určitě na své obrazovce nabídne tolikrát, až nám z něj bude špatně. Zároveň s filmem vychází i druhé vydání Vieweghovy knihy (to první je buďto zcela vyprodáno nebo bylo z prodeje staženo, v knihkupectvích už narazíte pouze na verzi se „saudkovskou“ fotografií Zuzany Kanócz na obalu).

Přestože ale *Román pro ženy* zdařile využívá některých rysů „americké“ marketingové strategie (mohli bychom mluvit o jakési zjednodušené formě horizontální integrace?), nesnaží se kopírovat hollywoodský model žánru, k němuž náleží a zůstává originální a svůj. Nesnaží se o to, aby byl štůj co štůj atraktivní i pro zahraniční publikum. Možná má naději na úspěch i mimo Českou republiku, možná ne. *Román pro ženy* každopádně ví, že ho nezbytně nepotřebuje a spoléhá na to, že jej podrží publikum doma. Což se mu soudě podle nabitých kin pravděpodobně vyplatí (a kdyby ne, film se určitě zaplatí během televizních repríz).

Může nám být líto, že se režisér Renč, který debutoval takovým filmem, jako bylo *Requiem pro panenku*, rozhodl po méně vydařené *Válce barev* vydat cestou, kterou se vydal. Můžeme se také pohoršovat nad filmem, který očividně vznikl bez výraznějších uměleckých ambicí hlavně za účelem vydělání peněz (takhle prostě kapitalismus funguje). Ale nemůžeme popřít, že vzniklo milé dílko, které neurazí a v rámci žánru, k němuž náleží (a jenž de facto český trh v takto čiré podobě snad ani neznal), patří určitě k nadprůměrným kouskům.